

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Veel veranderd is er niet ten opzichte van vorige keer maar dat komt natuurlijk ook omdat het vakantietijd is. Studenten van het eiland die elders studeren - bijvoorbeeld in Europees Nederland - bezoeken het ouderlijk huis weer eens een keer en omgekeerd gaan er mensen van het eiland op vakantie (ook weer: bijvoorbeeld naar Europees Nederland).

Het grote, belangrijke verschilpunt met soortgelijke activiteiten een jaar eerder is natuurlijk de wereldwijde pandemie die momenteel overal ter wereld met restricties in van alles en nog wat wordt bestreden, vooruitlopend op en in afwachting van de komst van een vaccin waarmee het leven mogelijk weer een soort 'reset' kan krijgen.

Op de middelbare school worden nu - in de vakantieperiode: juli en augustus - examens gehouden die door CXC zijn uitgesteld vanaf mei/juni naar juli/augustus. En zo neemt de school maandag 3 augustus 2020 afscheid van haar vijfdejaarsstudenten die dan net het CSEC-examen hebben afgerond (vergelijkbaar met VMBO/HAVO-niveau in Europees Nederland; graag had ik het iets preciezer gezegd maar het Besluit CXC is *vijf jaar na introductie van het programma* (!) nog niet gereed. Het ministerie van OCW noemt 'corona' als oorzaak van deze vertraging maar dat klinkt natuurlijk alleen als een geldig excuus voor het afgelopen half jaar; de viereneenhalf jaar daaraan voorafgaand is er gewoonweg te weinig of geen aandacht voor geweest vanuit het ministerie van OCW). Caribisch Nederland (of: Sint Eustatius) is gewoon een beetje ver van het Haagse bed.

Hiervoor noemde ik al de vakantieperiode die - ik noemde het al - voor sommigen op het eiland betekent dat familiebezoeken in het kader van gezinshereniging aan weerszijden van de Atlantische Oceaan worden afgelegd. Halverwege de vakantie, met de "*Adjusted Travel and Quarantine policy of Statia per 17th of July*", wordt - *volgens mij zomaar ineens* - gesteld dat wanneer je bij terugkeer op Sint Eustatius veertien dagen in quarantaine moet worden ondergebracht, de kosten hiervan door de terugkerende reiziger (of zijn of haar werkgever) moeten worden vergoed. Dat is een kostenpost van ca 2300 US dollar per persoon (of ca 2000 Euro per persoon).

Je zal maar begin juli met vakantie zijn gegaan en in augustus terugkeren (zonder de mogelijkheid van thuis- of zelfquarantaine): kijk je zomaar tegen een fikse extra kostenpost aan (die voorheen door de overheid werd gedragen ¹)! Of dit een zorgvuldig afgewogen implementatie van regelgeving is, vraag ik mij af. Een dergelijke extra kostenpost is hoog, zelfs voor Europees Nederlandse begrippen en al helemaal in deze omgeving waar de inkomens toch al gemiddeld een orde lager liggen dan in Europees Nederland. Als je dit punt ter discussie wil stellen krijg je al snel te horen "dan ga je toch gewoon niet op vakantie", hetgeen natuurlijk waar is maar mijn eerdere duiding van dit eiland - Sint Alcatraz - krijgt dan toch ineens een wat trieste en grimmige betekenis. Bovendien is zo'n opmerking

¹ Je zou er bijna burgerlijke ongehoorzaamheid mee uitlokken. Als je je immers niet houdt aan de maatregelen ben je (wellicht?) strafbaar en loop je de kans in detentie te worden genomen. Dan ben je immers ineens, maar dan zonder bijkomende kosten, alsnog in quarantaine gebracht. Ik ga er tenminste even van uit dat de kosten voor detentie nog wel gedragen worden door de overheid.

dubbel wrang voor mensen die lang gespaard hebben om naar - bijvoorbeeld - Europees Nederland te gaan en dan met deze maatregel financieel zwaar geraakt worden.

In februari van dit jaar zijn de huidige regeringscommissaris en zijn plaatsvervanger aan het werk gegaan. In hun introductiepraatje op 18 februari in Lions Den werden communicatie en transparantie hoog in het vaandel gehesen. Wel, die woorden hangen daar - in spreekwoordelijke zin - nog steeds terwijl er helemaal geen spat veranderd is in dat opzicht. Natuurlijk is er de periodieke COVID-voorlichting op de radio maar over de toekomst van het eiland en de relatie tussen het eiland en Europees Nederland komt de brede maatschappelijke discussie maar niet van de grond. Er wordt gewoonweg *niet* gecommuniceerd. Ook het feit dat de Tijdelijke wet Taakverwaarlozing per 8 juli 2020 is ingetrokken en daarvoor in de plaats de Wet herstelvoorzieningen Sint Eustatius is gekomen, is iets dat hier amper aandacht geniet in het publieke leven. De meest betrokken reactie die je hier kunt ontlokken ontstijgt nauwelijks het niveau van "*Ach, het zal wel...*" met als achterliggende gedachte "*Wat ik (Statiaan) ergens van vind, doet er in de discussie immers helemaal niet toe...*".

In het kader van COVID19 en quarantaine is er de status van "essentiële werkkraft" ontstaan. Een begrip waar iedereen wel een beeld bij heeft maar waar moeilijk een exacte definitie van te geven is. Het komt erop neer dat je een "essentiële werkkraft" bent wanneer de regeringscommissaris dat zo vindt. En nu ben ik absoluut niet tegen de vooruitgang op het eiland maar deze "essentiële werkkraft" kan gewoon in zijn "bijzonder belangrijke project" aan het werk, in welk geval er dan bijzondere "protocollen" gelden. In essentie zal het er op neerkomen dat je wél mag werken maar niet te dicht bij de collega's komen. Met alles wat ik via de media over de aard van het virus alsmede over de effectiviteit van de beschermende maatregelen te weten kom, kan ik deze maatregel niet echt serieus nemen; hij lijkt te zijn ingegeven door bijna Amerikaans klinkende initiatieven als "economie gaat voor (volks)gezondheid". Over welke projecten heb ik het dan bijvoorbeeld? Over de renovatie van het vliegveld (er gaat niet echt iets fout in het leven op Sint Eustatius wanneer dat project vertraging oploopt als gevolg van een strikter handhaving van quarantaine maatregelen) en over de ontwikkeling van het Golden Rock Resort, een hotelcomplex waarvan zelfs het inzien van vergunningen voor de gewone burger onmogelijk blijkt. Onduidelijk blijft wat er nu zo "essential" is aan de werknemers aan deze projecten, ook omdat er geen of nauwelijks wervingsadvertenties te vinden zijn: waar komen de mensen vandaan en over welke zeer bijzonder capaciteiten hebben we het hier? Ook op dit gebied is er slechts de transparantie van matglas.

Ik merk dat mijn toon in de loop van de tijd cynischer is geworden. En dat terwijl het leven en werken op dit eiland doorgaans bijzonder zonnig en plezierig is. Ik betreur dat enigszins maar ik zie nauwelijks (andere) kritische geluiden die het (roddel)niveau van Facebook ontstijgen. Ook meen ik te zien dat, nu er geen andere partijen zich hebben gemeld voor de lokale verkiezingen, ook de Rijksoverheid wel ziet dat dat het leven voor en na de interventie uiteindelijk niet zo heel veel zal verschillen. Het is mijn inschatting dat de Staatssecretaris allang blij zal zijn wanneer hij dit dossier zonder al te veel gezichtsverlies zal kunnen sluiten; waarmee wederom een kraal van teleurstelling kan worden toegevoegd aan de reeds (eeuwen)lange ketting van dergelijke kralen op het eiland.

Ik rond af met een aanhaling uit het rapport "*Nabijheid of distantie, een wereld van verschil*" met als ondertitel "*Sint Eustatius, altijd al een stiefkind geweest*" van de Commissie van Wijzen uit januari 2018 (waarmee dit hoofdstuk betreffende de Europees Nederlandse interventie in de Stataanse geschiedenis is begonnen). Op pagina 53 staat: "*Als oud-bestuurders vinden wij het van belang dat tussen goed bestuur en verdergaande autonomie verbondenheid bestaat. We vinden het evenzeer van belang dat een gezamenlijk streven naar meer autonomie wel het uitgangspunt zou moeten zijn. Dat Nederland het bewandelen van het pad moet ondersteunen en begeleiden, staat voor ons vast. Het is een moeizaam en complex traject, zeker voor een eiland met een kleine gemeenschap en een kwetsbare economie. Daarvoor zijn geen eenvoudige oplossingen. Zelfs het ondersteunen en begeleiden is geen eenvoudige opgave, omdat niet alle Stataanse politici hulp en bijstand op prijs stellen. Het autonomiedebat moet niet alleen gevoerd worden met politici, maar ook met de bevolking, waarmee een groot deel historisch verbonden is met Nederland. Mocht het tot referenda komen, dan moet de bevolking in staat zijn om alle aspecten op basis van eigen kennis en wetenschap te kunnen beoordelen.*" En wat gebeurt er in werkelijkheid? Niets van een debat. Diverse adviseurs die in- en uitvliegen en allerhande bevindingen noteren (over ZVK, over het vliegveld, over de wegen, over...), maar van een discussie met de bevolking is helemaal geen sprake; zelfs geen zwakke poging daartoe.

Mijn vraag aan u is "*hoe lang blijft u nog toeschouwer van dit proces voordat ook uw teleurstellingstolerantie wordt geraakt?*". En "*valt het u ook niet op dat de Raad van State er zoveel realistischer in zit dan de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties?*".

Ik wens u een plezierige voortzetting van uw reces, alsook veel wijsheid in de discussies in het voor ons liggende parlementaire jaar.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

Vraag: *Graag leg ik nog even een vraag bij u neer. Noem het gewoon onwetendheid mijnerzijds. In de Grondwet vind ik het Openbaar Lichaam als flexibele entiteit gedefinieerd die 'bij wet' bestaansrecht krijgt. Zo geeft WolBES inhoud aan de wijze waarop het bestuur op het Openbaar Lichaam op de BES-eilanden gestalte krijgt. Maar waar vind ik (bij wet) de demarcatie tussen de beleidsdomeinen waarvoor Europees Nederland verantwoordelijk is (bv Defensie en Onderwijs) enerzijds en het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (bv onderhoud van schoolgebouwen) anderzijds? Vooralsnog weet ik dat het zo is en zij die al veel langer met dit bijltje hakken op dit eiland bevestigen het bestaan van een dergelijke demarcatie maar een in de wet geformaliseerde weerslag van de gemaakte afspraken kan ik desondanks nergens vinden.*